

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 004162 12 GŽ
Brčko, 29.01.2013. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudije Tešić Dragane kao predsjednika vijeća, Kovačević Maide i Lucić Josipe, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice J.L. iz B., zastupane po punomoćniku Ristić Slavici, advokatu iz Brčkog, protiv tuženog S.A.d.o.o.B., zastupanog po zakonskom zastupniku, direktoru D.V., odnosno po punomoćniku J.M., zaposleniku tuženog, radi zaštite prava iz radnog odnosa, odlučujući o žalbi tuženog, izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 004162 09 P od 11.06.2012. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 29.01.2013. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba tuženog S.A.d.o.o.B. SE ODBIJA, POTVRĐUJE se presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 004162 09 P od 11.06.2012. godine.

ODBIJA se zahtjev tužiteljice J.L. za naknadu troškova žalbenog postupka po osnovu sastava odgovora na žalbu u iznosu od 100,00 KM.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta BiH broj 96 o P 004162 09 P od 11.06.2012. godine, odlučeno je kako slijedi:

„I. UTVRĐUJE se da je nezakonita tuženikova Odluka o prestanku radnog odnosa tužilji br. 273/09 od 31.08.2009. godine na osnovu koje je prestao radni odnos tužilji dana 30.09.2009. godine.

II. OBAVEZUJE se tuženik da tužilju vrati na posao na mjesto referenta za računovodstvo ili na drugo radno mjesto koje odgovara stručnoj spremi tužilje, u roku od 30 dana po prijemu presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

III. OBAVEZUJE se tuženik da tužilji isplati na ime naknade za platu novčani iznos od 900,00 KM mjesečno sa zakonskom zateznom kamatom za svaki mjesec počev od petog u mjesecu a za prethodni, pa do konačne isplate, te da tužilji uplati doprinose penzijsko-invalidskog i zdravstvenog osiguranja a sve počev od 01.10.2009. godine, pa do vraćanja na posao tužilje i to sve u roku od 30 dana po prijemu presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

IV. OBAVEZUJE se tuženik da tužilji naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 950,00 KM u roku od 30 dana po prijemu presude.“

Protiv navedene presude tuženi je blagovremeno izjavio žalbu zbog povreda odredaba parničnog postupka, pogrešno „ili“ nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine uvaži žalbu, pobijanu presudu preinači i odbije tužbeni zahtjev kao neosnovan „ili opreza radi“ da ukine prvostepenu presudu i uputi predmet prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na žalbu tuženog, tužiteljica pobija žalbene razloge i navode i predlaže da se žalba odbije i prvostepena presuda potvrdi, a tuženi obaveže da joj na ime sastava odgovora na žalbu naknadi 100,00 KM.

Nakon što je ispitao prvostepenu presudu u smislu odredbe člana 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, br. 8/09 i 52/10 - u daljem tekstu Zakon o parničnom postupku), ovaj sud je odlučio kao u izreci ove presude, iz slijedećih razloga:

U prvostepenom postupku utvrđene su slijedeće relevantne činjenice : da je tužiteljica na poziciji referenta za računovodstvo radila kod tuženog na neodređeno vrijeme u skladu sa Ugovorom o radu zaključenim dana 01.06.2008. godine; da je u periodu od 08.09.2008. godine, pa do 07.09.2009. godine bila na porodijskom odsustvu; da je tuženi, bez prethodnog pismenog obavještenja, dana 31.08.2009. godine donio odluku broj 273/09 o prestanku radnog odnosa tužiteljici sa danom 30.09.2009. godine (u daljem tekstu odluka o prestanku radnog odnosa); da je stavom drugim odluke o prestanku radnog odnosa određeno da tužiteljica od dana uručenja ove odluke koristi godišnji odmor iz 2009. godine u trajanju od 21 dan i da se u period korištenja godišnjeg odmora uračunava i otkazni rok od 14 dana i da je razlog otkaza, kako je navedeno u obrazloženju odluke o prestanku radnog odnosa „tehničke prirode, kao i znatnih promjena u samoj organizaciji strukture društva, došlo je do smanjenja broja izvršilaca neophodnih za izvršavanje zadataka i obaveza radnog mjesta referenta za računovodstvo, a društvo nije u mogućnosti imenovanog zaposlenika raspodijeliti na drugo radno mjesto, niti ga obučiti za druge poslove“.

Kod takvog činjeničnog utvrđenja, prvostepeni sud je zaključio da je tužba podnesena u roku propisanom odredbom člana 88. Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, br.

19/06, 19/07 i 20/08 - u daljem tekstu Zakon o radu), da je otkaz tužiteljici dat, odnosno da je odluka o prestanku radnog odnosa donesena povredom odredbe člana 73. Zakona o radu i primjenom odredbe člana 81. stav 2. i stav 3. Zakona o radu usvojio je u cijelosti tužbeni zahtjev tužiteljice, odnosno odlučio je kao u stavovima prvom, drugom i trećem izreke prvostepene presude, a stavom četvrtim izreke obavezao je tuženog da tužiteljici nadoknadi prouzrokovane troškove parničnog postupka.

Odluka prvostepenog suda je pravilna.

Naime, odredbom člana 73. Zakona o radu propisano je da poslodavac može otkazati ugovor o radu zaposleniku uz otkazni rok propisan članom 80. ovog zakona, ako je poslodavac pismeno obavijestio zaposlenika o nastanku jedne od sljedećih okolnosti:

1. da su nastupile privredne ili tehničke okolnosti koje su se negativno odrazile na tog poslodavca i da zbog tih okolnosti nije moguće raspodijeliti zaposlenika na drugo radno mjesto ili ga obučiti za druge poslove; ili
2. da zaposlenik više nije u mogućnosti da izvršava svoje obaveze iz radnog odnosa.

To znači da je pretpostavka za otkazivanje ugovora o radu zbog nastupanja okolnosti iz člana 73. Zakona o radu, prethodno (prije donošenje odluke o prestanku radnog odnosa) pismeno obavještenje radniku od strane poslodavca o nastanku ovih okolnosti, i nije dovoljno da pismeno obavještenje „o navedenim okolnostima bude sadržano u odluci o otkazu“ kako to pogrešno navodi tuženi u žalbi.

Nezakonito sprovedena procedura davanja otkaza tužiteljici zbog nastupanja okolnosti predviđenih odredbom člana 73. Zakona o radu, koja se ogleda u propuštanju prethodnog pismenog obavještanja za posljedicu ima nezakonitost odluke o prestanku radnog odnosa, koja nužno, imajući u vidu da tužiteljica to u ovom sporu traži, vodi reintegraciji radnika, što i jeste osnovni smisao sudske zaštite u radnom sporu.

Kod gore navedenog, ovaj sud se nije upuštao u ocjenu pravilnosti zaključaka prvostepenog suda vezano za uračunavanje otkaznog roka u godišnji odmor, uticaj prijema V.B., odnosno radnopravni status iste, na zakonitost odluke o prestanku radnog odnosa, primjenu odredbe člana 82. Zakona o radu, organizaciju službe za računovodstvo tuženog i stručnu obuku zaposlenika, a žalbene navode s tim u vezi, takođe smatra irelevantnim za pravilnu odluku u ovom sporu.

Po ocjeni ovog suda nisu počinjene ni žalbom ukazane povrede odredaba parničnog postupka, jer prema odredbi člana 318. Zakona o parničnom postupku povreda odredaba parničnog postupka postoji ako sud u toku postupka nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu ovog zakona, a to je bilo od uticaja na donošenje zakonite i pravilne presude.

Stoga, to što je prvostepeni sud paricioni i rok za izjavljivanje žalbe odredio u trajanju od 30 dana, a ne, kako to nalažu odredbe člana 400. i člana 401. Zakona o parničnom postupku u trajanju od 15 dana, nije uticalo na donošenje zakonite i pravilne presude, niti takav uticaj ima trajanje ovog spora pred prvostepenim sudom. Međutim, valja naglasiti da je pravilo hitnog postupanja i rješavanja radnih sporova, kao i određivanja kraćeg roka za dobrovoljno izvršenje naložene činidbe, Zakonom o parničnom postupku uspostavljeno prije svega zbog zaštite lica kojem su radna prava ugrožena i koji od suda traži zaštitu.

Na utvrđeno činjenično stanje prvostepeni sud je pravilno primijenio materijalno pravo, konkretno odredbu člana 81. stav 2. Zakona o radu, kojom je propisano da, ako sud utvrdi da je otkaz nezakonit može poslodavca obavezati da vrati zaposlenika na poslove na kojima je radio, ako zaposlenik tako zahtijeva i sud smatra da bi to bilo izvodljivo, a dužnost je suda da pronade pravedno rješenje, uključujući obavezujuće uslove koje odredi sud u pogledu naknade koja treba da bude isplaćena za izgubljene plate i drugu pretrpljenu štetu, kao i vremenski okvir i način vraćanja zaposlenika na radno mjesto.

U konkretnoj situaciji, suprotno tvrdnji iznesenoj u žalbi, kada iz provedenih dokaza slijedi da je radno mjesto na kojem je tužiteljica kod tuženog radila do otkaza ugovora o radu ukinuto, odraz dužnosti suda da pronade pravedno rješenje, imajući u vidu da je posljedica utvrđenja nezakonitosti odluke o prestanku radnog odnosa (i osnovni smisao zaštite suda) reintegracija radnika u radnu sredinu i da takvu zaštitu tužiteljica od suda traži, jeste vraćanje zaposlenika na radno mjesto kod poslodavca koje odgovara njegovoj stručnoj spremi i sposobnostima.

Ni to što prvostepeni sud prilikom određivanja naknade koju je tuženi dužan na ime izgubljene plate isplatiti tužiteljici nije uzeo u obzir potvrdu Zavoda za zapošljavanje broj 02-752-2/11 od 15.04.2011. godine, koja potvrđuje da je tužiteljici isplaćena novčana naknada na ime prava po osnovu nezaposlenosti u iznosu od 1.045,17 KM, ne utiče na pravilnost stava trećeg izreke pobijane presude.

Ovo stoga, jer shodno odredbi člana 35. Zakona o zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine", br. 33/04, 19/07 i 25/08) ako je na osnovu pravosnažne odluke ili odluke poslodavca nezaposleni vraćen na rad i ako je poslodavac tom licu isplatio platu i doprinose po osnovu plate za period u kom nije radio, taj nezaposleni je dužan da vrati Zavodu cjelokupan iznos naknade isplaćene na osnovu prava iz člana 27. ovog zakona (stav 3.), a Zavod može odlučiti da se iznosi novčane naknade i doprinosi iz prethodnog stava vrate u cijelosti ili u 6 jednakih rata (stav 4.).

Dakle, ta novčana naknada ne predstavlja ostvarenu zaradu kod drugog poslodavca da bi se kod određivanja iznosa naknade izgubljene plate

uračunavala, već jedno od prava nezaposlenih lica kojima je radni odnos prestao bez njihovog zahtjeva, saglasnosti ili krivice, a nakon što tuženi izvrši sve obaveze naložene presudom prvostepenog suda, dužnost je tužiteljice da postupi prema odredbi člana 35. gore navedenog zakona, odnosno da Zavodu za zapošljavanje vrati novčani iznos naknade po osnovu ostvarenih prava na ime nezaposlenosti.

Konačno, u toku prvostepenog postupka nije dokazano, niti utvrđeno da je tužiteljica u periodu nakon otkaza ugovora o radu, odnosno prestanka radnog odnosa kod tuženog ostvarivala zaradu kod drugog poslodavca. Dovoljan dokaz za to, po ocjeni ovog suda, nije to što je tužiteljica u podnesku od 04.04.2012. godine, odgovarajući na tvrdnju tuženog da je nezainteresovana za posao i da ne prati propise svoje struke navela da je pohađala seminare i „stekla profesionalno-stručno zvanje sertifikovanog računovođe i honorarno vodila knjige i takođe rodila još jedno dijete“, jer uzgred honorarni rad predstavlja rad za honorar, a ne stalnu mjesečnu platu i može se vršiti van redovnog (punog) radnog vremena kod određenog poslodavca.

Slijedom iznesenog, kako nisu ostvareni žalbeni razlozi i navodi zbog kojih se prvostepena presuda pobija, jer je prvostepeni sud pravilno i potpuno utvrdio sve relevantne činjenice, na tako utvrđeno činjenično pravilno je primjenio materijalno pravo i nije počinio povrede odredaba postupka koje su uticale na donošenje pravilne i zakonite presude, te kako nisu počinjene procesne povrede na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je žalbu tuženog kao neosnovanu odbiti i prvostepenu presudu potvrditi na osnovu odredbe člana 335. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Po ocijeni ovoga suda odgovor na žalbu nije bio potreban radi zaštite i ostvarivanja prava tužiteljice u ovom sporu, pa je njen zahtjev za naknadu troška za sastav odgovora na žalbu u iznosu od 100,00 KM, primjenom odredbe člana 130. stav 1. u vezi sa članom 120. Zakona o parničnom postupku odbijen.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Dragana Tešić